

CUPRINS

PARTEA I. PARTEA GENERALĂ	1
CAPITOLUL I. NOȚIUNI INTRODUCTIVE PRIVIND PROCESUL CIVIL	3
<i>Secțiunea 1. Noțiunea, fazele și etapele procesului civil</i>	3
§1. Noțiunea de „proces civil”	3
§2. Fazele și etapele procesului civil	3
<i>Secțiunea a 2-a. Normele de drept procesual civil</i>	5
§1. Noțiunea și clasificarea normelor de drept procesual civil	5
§2. Aplicarea normelor de drept procesual civil	8
2.1. Aplicarea în timp a normelor de drept procesual civil	8
2.1.1. Reguli generale	8
2.1.2. Derogări	11
2.2. Aplicarea în spațiu a normelor de drept procesual civil	13
<i>Secțiunea a 3-a. Principiile fundamentale ale procesului civil</i>	13
§1. Dreptul la un proces echitabil, în termen optim și previzibil	13
1.1. Dreptul la o instanță	14
1.2. Desfășurarea judecării într-un termen optim și previzibil	15
§2. Principiul disponibilității	16
2.1. Dreptul persoanei interesate de a porni sau nu procesul	17
2.2. Dreptul părților de a determina cadrul procesual	18
2.3. Dreptul părților de a pune capăt procesului prin acte procesuale de dispoziție	21
§3. Principiul contradictorialității	22
3.1. Citarea sau înfățișarea părților	22
3.2. Încunoștințarea reciprocă a părților	23
3.3. Punerea în discuția părților a oricărei chestiuni de fapt sau de drept invocate	24
§4. Rolul judecătorului în aflarea adevărului	25
4.1. Dreptul judecătorului de a ordona probele pe care le consideră necesare pentru aflarea adevărului	26
4.2. Dreptul judecătorului de a cere părților să prezinte explicații și de a pune în dezbaterea părților orice împrejurări de fapt sau de drept	27
4.3. Dreptul judecătorului de a invoca din oficiu încălcarea normelor juridice de ordine publică	28
4.4. Posibilitatea judecătorului de a dispune și alte măsuri prevăzute de lege, chiar dacă părțile se împotrivesc	29
4.5. Dreptul judecătorului de a dispune introducerea în cauză a altor persoane	29
4.6. Calificarea juridică a actelor și faptelor deduse judecării	29

4.7. Atenuarea unor dispoziții legale restrictive, prin aplicarea altor dispoziții legale _____	30
4.8. Posibilitatea judecătorului de a aplica sau nu sancțiunea prevăzută de norma juridică _____	30
4.9. Încercarea de împăcare a părților _____	30
4.10. Îndatoririle legale ale judecătorului _____	31
4.11. Consecințele neexercitării rolului activ al judecătorului. Corelația cu alte principii _____	31
§5. Principiul legalității _____	32
§6. Principiul egalității _____	32
§7. Dreptul la apărare _____	33
§8. Principiul oralității dezbaterilor _____	34
§9. Principiul publicității _____	35
§10. Principiul continuității _____	36
§11. Principiul nemijlocirii _____	37
§12. Principiul bunei-credințe _____	38
§13. Limba desfășurării procesului _____	38
CAPITOLUL II. ACȚIUNEA CIVILĂ _____	40
<i>Secțiunea 1. Noțiune și condiții de exercitare _____</i>	<i>40</i>
§1. Noțiunea de „acțiune civilă” _____	40
§2. Enumerarea condițiilor de exercitare a acțiunii civile _____	41
2.1. Formularea unei pretenții _____	41
2.2. Interesul _____	43
2.3. Capacitatea procesuală _____	45
2.3.1. Capacitatea procesuală de folosință _____	45
2.3.2. Capacitatea procesuală de exercițiu _____	46
2.3.3. Sancțiunea lipsei capacității procesuale _____	49
2.4. Calitatea procesuală _____	49
2.4.1. Noțiune. Justificarea și verificarea calității procesuale _____	49
2.4.2. Transmiterea calității procesuale _____	51
2.4.3. Sancțiunea lipsei calității procesuale _____	53
2.4.4. Delimitarea calității procesuale de interes _____	53
<i>Secțiunea a 2-a. Clasificarea cererilor în justiție _____</i>	<i>57</i>
§1. Precizări prealabile _____	57
§2. Cereri principale, cereri accesorii, cereri incidentale și cereri adiționale _____	57
§3. Cereri în realizare, cereri în constatare și cereri în constituire _____	61
§4. Cereri nepatrimoniale și cereri patrimoniale (personale, reale și mixte) _____	67

CAPITOLUL III. PARTICIPANȚII LA PROCESUL CIVIL	71
<i>Secțiunea 1. Instanța</i>	71
§1. Compunerea și constituirea instanței	71
1.1. Compunerea instanței	71
1.1.1. Noțiune. Sistemul judecătorului unic și sistemul colegialității	71
1.1.2. Compunerea instanței în cadrul judecății în primă instanță	72
1.1.3. Compunerea instanței în cadrul judecății în căile de atac. Situații particulare	72
1.1.4. Natura normelor care reglementează compunerea instanței. Invocarea greșitei compuneri a instanței	76
1.2. Constituirea instanței	77
1.3. Incidentele procedurale privind compunerea sau constituirea instanței	78
1.3.1. Incompatibilitatea	78
1.3.1.1. Noțiune. Reglementare	78
1.3.1.2. Cazurile de incompatibilitate absolută	79
1.3.1.3. Cazurile de incompatibilitate relativă	84
1.3.2. Mijloacele procedurale de invocare a incompatibilității. Abținerea și recuzarea	89
1.3.2.1. Noțiune. Asemănări și deosebiri	89
1.3.2.2. Propunerea abținerii și a recuzării	90
1.3.2.3. Competența de soluționare a abținerii și a recuzării	93
1.3.2.4. Procedura de judecată a abținerii și a recuzării. Soluțiile pe care le poate pronunța instanța	94
1.3.2.5. Regimul juridic al încheierii de soluționare a abținerii și recuzării	96
1.3.3. Incompatibilitatea altor participanți la procesul civil	98
1.3.4. Alte incidente procedurale referitoare la alcătuirea instanței	99
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile</i>	100
§1. Noțiunea de „parte în proces”	100
§2. Drepturile și îndatoririle părților. Abuzul de drept procedural	101
2.1. Enumerarea drepturilor procedurale ale părților	101
2.2. Îndatoririle procesuale ale părților	102
2.3. Abuzul de drept procedural	103
§3. Coparticiparea procesuală	107
3.1. Noțiunea și clasificarea coparticipării procesuale	107
3.2. Efectele coparticipării procesuale	110
§4. Participarea terților la judecată	113
4.1. Considerații introductive privind participarea terților la judecată	113

4.2. Intervenția voluntară _____	116
4.2.1. Noțiune. Felurile intervenției voluntare _____	116
4.2.2. Intervenția voluntară principală _____	118
4.2.2.1. Noțiune și trăsături _____	118
4.2.2.2. Admisibilitatea intervenției voluntare principale _____	119
4.2.2.3. Condiții de formă și termenul de formulare _____	123
4.2.2.4. Admiterea în principiu a cererii de intervenție voluntară principală _____	126
4.2.2.5. Efectele admiterii în principiu a cererii de intervenție voluntară principală _____	131
4.2.2.6. Procedura de judecată. Disjungerea cererii de intervenție voluntară principală _____	132
4.2.2.7. Soluțiile care pot fi pronunțate cu privire la cererea de intervenție voluntară principală _____	134
4.2.3. Intervenția voluntară accesorie _____	136
4.2.3.1. Noțiune și trăsături _____	136
4.2.3.2. Admisibilitatea intervenției voluntare accesorii. Condiția interesului intervenientului accesoriu _____	136
4.2.3.3. Condiții de formă și termenul de formulare _____	139
4.2.3.4. Admiterea în principiu a cererii de intervenție voluntară accesorie _____	140
4.2.3.5. Procedura de judecată a cererii de intervenție voluntară accesorie _____	141
4.2.3.6. Soluțiile care pot fi pronunțate cu privire la cererea de intervenție voluntară accesorie _____	144
4.3. Chemarea în judecată a altei persoane _____	145
4.3.1. Noțiune și trăsături _____	145
4.3.2. Calitate procesuală activă. Condiția interesului _____	147
4.3.3. Termenul de formulare a cererii de chemare în judecată a altei persoane _____	149
4.3.4. Natura juridică și condițiile de formă ale cererii de chemare în judecată a altei persoane _____	154
4.3.5. Admiterea în principiu a cererii de chemare în judecată a altei persoane _____	156
4.3.6. Efectele admiterii în principiu a cererii de chemare în judecată a altei persoane. Procedura de judecată _____	158
4.3.7. Soluțiile care pot fi pronunțate cu privire la cererea de chemare în judecată a altei persoane _____	160
4.4. Chemarea în garanție _____	161
4.4.1. Noțiune și trăsături. Calitate procesuală activă _____	161
4.4.2. Condiții de formă și termenul de formulare _____	164
4.4.3. Admiterea în principiu a cererii de chemare în garanție _____	166

4.4.4. Efectele admiterii în principiu a cererii de chemare în garanție. Procedura de judecată _____	168
4.4.5. Soluțiile care pot fi pronunțate cu privire la cererea de chemare în garanție _____	170
4.5. Arătarea titularului dreptului _____	172
4.5.1. Noțiune și trăsături _____	172
4.5.2. Condiții de formă și termenul de formulare. Admiterea în principiu a cererii de arătare a titularului dreptului _____	173
4.5.3. Efectele admiterii în principiu a cererii de arătare a titularului dreptului _____	175
4.6. Introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane _____	176
4.6.1. Noțiune. Condițiile introducerii forțate în cauză, din oficiu, a altor persoane _____	176
4.6.2. Procedura de judecată. Efectele introducerii forțate în cauză, din oficiu, a altor persoane _____	179
§5. Reprezentarea convențională a părților în procesul civil _____	181
5.1. Considerații introductive _____	181
5.2. Reprezentarea convențională a persoanelor fizice _____	182
5.3. Particularități privind reprezentarea persoanei fizice prin avocat _____	184
5.4. Reprezentarea convențională a persoanei juridice în procesul civil _____	186
5.5. Sancțiunea în cazul nejustificării calității de reprezentant convențional _____	188
<i>Secțiunea a 3-a. Participarea Ministerului Public în procesul civil</i> _____	189
§1. Considerații introductive _____	189
§2. Formele participării procurorului la procesul civil _____	190
2.1. Pornirea procesului civil _____	190
2.2. Participarea la judecata procesului civil _____	191
2.3. Exercițarea căilor de atac _____	192
2.4. Punerea în executare a unor titluri executorii _____	194
CAPITOLUL IV. COMPETENȚA _____	196
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i> _____	196
§1. Reglementare _____	196
§2. Noțiunea și clasificarea competenței _____	196
2.1. Noțiunea de „competență” _____	196
2.2. Clasificarea competenței _____	198
2.2.1. Competența generală și competența jurisdicțională _____	199
2.2.2. Competența absolută și competența relativă _____	199
<i>Secțiunea a 2-a. Competența generală a instanțelor judecătorești</i> _____	201
§1. Principiul stabilirii competenței generale a instanțelor judecătorești _____	201
§2. Competența în materia controlului de constituționalitate _____	203

§3. Competența în materia contenciosului administrativ _____	209
3.1. Competența instanțelor judecătorești ordinare de contencios administrativ _____	209
3.2. Competența instanțelor judecătorești speciale de contencios administrativ _____	212
3.3. Competența instanțelor judecătorești de a controla soluțiile unor jurisdicții speciale administrative _____	213
§4. Competența în anumite materii _____	217
4.1. Competența în materia litigiilor de muncă _____	217
4.2. Competența în materia rezolvării unor neînțelegeri referitoare la exercitarea drepturilor și îndatoririlor părintești _____	218
4.3. Competența în materia actelor de stare civilă și a înregistrărilor de stare civilă _____	219
4.4. Competența în materia schimbării, rectificării și modificării numelui _____	221
4.5. Competența în materia protecției concurenței _____	222
4.6. Delimitarea competenței instanțelor judecătorești de cea a notarului public _____	224
4.6.1. Procedura succesorală _____	224
4.6.2. Alte proceduri notariale reglementate de Legea nr. 36/1995 _____	226
<i>Secțiunea a 3-a. Competența materială a instanțelor judecătorești _____</i>	<i>227</i>
§1. Noțiuni introductive _____	227
§2. Competența materială a judecătoriei _____	227
2.1. Competența judecătoriei în primă instanță _____	228
2.2. Competența judecătoriei de a exercita controlul judecătoresc _____	238
2.3. Competența judecătoriei de a judeca alte cereri. Competența exclusivă sau complementară a unor judecătorii _____	238
§3. Competența materială a tribunalului _____	240
3.1. Competența tribunalului în primă instanță. Principiul plenitudinii de competență a tribunalului _____	241
3.2. Competența tribunalului în apel _____	247
3.3. Competența tribunalului în recurs _____	248
3.4. Competența tribunalului de a judeca alte cereri. Competența specială a unor tribunale în anumite materii _____	248
§4. Competența materială a curții de apel _____	251
4.1. Competența curții de apel în primă instanță _____	252
4.2. Competența curții de apel în apel _____	252
4.3. Competența curții de apel în recurs _____	252
4.4. Competența curții de apel de a judeca alte cereri. Competența specială a Curții de Apel București _____	254

§5. Competența materială a Înaltei Curți de Casație și Justiție _____	256
5.1. Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție în recurs. Competența secțiilor, a completurilor de 5 judecători și a Secțiilor Unite _____	256
5.2. Competența de soluționare a recursurilor în interesul legii, precum și a sesizărilor în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept _____	258
5.3. Competența Înaltei Curți de Casație și Justiție de a judeca alte cereri _____	260
§6. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introductive de instanță _____	260
6.1. Regula de stabilire a competenței după criteriul valoric. Determinarea valorii obiectului cererii _____	261
6.2. Determinarea instanței competente în cazul cererilor cu mai multe capete de cerere sau cu pluralitate de părți _____	263
6.3. Situații particulare. Reguli speciale de determinare a valorii obiectului cererii _____	265
<i>Secțiunea a 4-a. Competența teritorială _____</i>	268
§1. Precizări introductive _____	268
§2. Competența teritorială de drept comun _____	269
§3. Competența teritorială alternativă (facultativă) _____	273
3.1. Noțiune. Caracterul normelor _____	273
3.2. Cazurile de competență teritorială alternativă _____	274
§4. Competența teritorială exclusivă (excepțională) _____	287
4.1. Noțiune. Caracterul normelor. Determinarea caracterului exclusiv al normelor de competență teritorială _____	287
4.2. Cazurile de competență teritorială exclusivă în litigiile privitoare la bunuri _____	288
4.3. Litigii care nu privesc bunuri sau drepturi de care părțile pot să dispună, pentru care legea prevede în mod expres instanța competentă _____	295
4.4. Litigii care nu privesc bunuri sau drepturi de care părțile pot să dispună, pentru care legea nu prevede în mod expres instanța competentă _____	299
4.5. Alte cazuri de competență teritorială exclusivă _____	300
<i>Secțiunea a 5-a. Incidente procedurale privitoare la instanța sesizată _____</i>	300
§1. Întinderea competenței instanței sesizate _____	300
1.1. Competența instanței sesizate de reclamant în privința excepțiilor și apărărilor invocate în cursul procesului _____	301
1.2. Competența instanței sesizate prin cererea principală în privința incidentelor de procedură _____	303

1.3. Prorogarea competenței _____	303
1.3.1. Prorogarea legală _____	304
1.3.2. Prorogarea judecătorească _____	311
1.3.3. Prorogarea convențională (voluntară) _____	312
§2. Strămutarea pricinilor _____	313
§3. Mijloacele procedurale de invocare a necompetenței _____	317
3.1. Enumerarea mijloacelor procedurale prin care se poate invoca necompetența _____	317
3.2. Excepția de necompetență _____	318
§4. Conflictul de competență _____	325

CAPITOLUL V. ACTELE DE PROCEDURĂ ȘI TERMENELE

PROCEDURALE _____	329
<i>Secțiunea 1. Actele de procedură _____</i>	<i>329</i>
§1. Noțiuni introductive _____	329
§2. Clasificarea actelor de procedură _____	330
§3. Condițiile generale pentru îndeplinirea actelor de procedură _____	331
§4. Enumerarea sancțiunilor pentru nerespectarea condițiilor legale referitoare la actele de procedură _____	331
§5. Condițiile generale privind cererile în justiție _____	332
<i>Secțiunea a 2-a. Citarea și comunicarea actelor de procedură _____</i>	<i>337</i>
§1. Reguli generale _____	337
§2. Cuprinsul citației _____	341
§3. Persoanele care urmează a fi citate și locul citării _____	343
§4. Organele competente și modalitățile de comunicare _____	348
§5. Înmânarea citației și a altor acte de procedură _____	351
5.1. Termenul și locul pentru înmânarea citației și a altor acte de procedură. Înmânarea făcută personal celui citat și cea făcută altor persoane _____	351
5.2. Procedura de comunicare a citației și a altor acte de procedură _____	353
5.3. Data și proba îndeplinirii procedurii de comunicare a citației și a altor acte de procedură _____	356
5.4. Schimbarea locului citării _____	358
§6. Verificarea procedurii de comunicare a actelor de procedură _____	359
§7. Invocarea și înlăturarea neregularităților privind citarea _____	361
<i>Secțiunea a 3-a. Nulitatea actelor de procedură civilă _____</i>	<i>362</i>
§1. Noțiune _____	362
§2. Clasificarea nulităților actelor de procedură _____	362
§3. Cazurile de nulitate _____	365
3.1. Cazurile de nulitate condiționată _____	365
3.2. Cazurile de nulitate necondiționată _____	368
3.2.1. Considerații generale _____	368

3.2.2. Nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la capacitatea procesuală (art. 176 pct. 1 C.proc.civ.) _____	369
3.2.3. Nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la reprezentarea procesuală (art. 176 pct. 2 C.proc.civ.) _____	369
3.2.4. Nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la competența instanței (art. 176 pct. 3 C.proc.civ.) _____	370
3.2.5. Nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la compunerea sau constituirea instanței (art. 176 pct. 4 C.proc.civ.) _____	370
3.2.6. Nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la publicitatea ședinței de judecată (art. 176 pct. 5 C.proc.civ.) _____	370
3.2.7. Nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la alte cerințe legale extrinseci actului de procedură, dacă legea nu dispune altfel (art. 176 pct. 7 C.proc.civ.) _____	371
3.2.8. Necompetența executorului judecătoresc [art. 652 alin. (5) C.proc.civ.] _____	372
§4. Invocarea nulității actelor de procedură _____	372
§5. Efectele nulității actelor de procedură _____	375
<i>Secțiunea a 4-a. Termenele procedurale</i> _____	376
§1. Noțiuni și clasificare _____	376
§2. Regulile de calcul al termenelor procedurale _____	378
§3. Durata termenelor procedurale _____	382
§4. Întreruperea și suspendarea termenului procedural _____	384
§5. Sancțiunile pentru nerespectarea termenelor procedurale.	
Decăderea. Repunerea în termen _____	386
5.1. Noțiunea și importanța decăderii _____	386
5.2. Condițiile decăderii _____	387
5.3. Invocarea și pronunțarea decăderii _____	389
5.4. Efectele decăderii _____	389
5.5. Repunerea în termen _____	390
PARTEA A II-A. JUDECATA _____	395
CAPITOLUL I. JUDECATA ÎN FAȚA PRIMEI INSTANȚE _____	397
<i>Secțiunea 1. Etapa scrisă</i> _____	398
§1. Considerații prealabile _____	398
§2. Cererea de chemare în judecată _____	399
2.1. Noțiune _____	399
2.2. Cuprinsul cererii de chemare în judecată _____	400
2.3. Sancțiunile aplicabile în cazul lipsei mențiunilor cererii de chemare în judecată _____	407

2.4. Condițiile extrinseci cererii de chemare în judecată _____	409
2.4.1. Proceduri prealabile sesizării instanței _____	410
A. <i>Procedura prealabilă administrativă</i> _____	411
B. <i>Verificarea prealabilă a evidențelor succesoriale</i> <i>prevăzute de Codul civil</i> _____	412
C. <i>Somația în procedura ordonanței de plată</i> _____	413
2.4.2. Timbrarea cererii de chemare în judecată (și a altor cereri) ____	414
2.5. Introducerea cererii de chemare în judecată și constituirea dosarului _____	416
2.6. Procedura verificării și regularizării cererii de chemare în judecată _____	418
2.7. Fixarea primului termen de judecată și măsurile pentru pregătirea judecătii _____	432
2.8. Efectele introducerii cererii de chemare în judecată _____	434
§3. Întâmpinarea _____	438
§4. Cererea reconvențională _____	442
4.1. Noțiune și condiții de admisibilitate _____	442
4.2. Conținutul, depunerea și comunicarea cererii reconvenționale _____	446
4.3. Procedura de soluționare a cererii reconvenționale _____	450
§5. Măsurile asigurătorii _____	451
5.1. Precizări prealabile _____	451
5.2. Sechestrul asigurător _____	451
5.2.1. Noțiune și condiții de înființare _____	451
5.2.2. Procedura de înființare _____	453
5.2.3. Valorificarea bunurilor sechestrate asigurător. Ridicarea și desființarea de drept a sechestrului asigurător _____	456
5.2.4. Sechestrul asigurător al navelor civile _____	457
5.2.4.1. Condiții de înființare _____	457
5.2.4.2. Procedura de înființare. Valorificarea navelor sechestrate și ridicarea sechestrului _____	458
5.3. Poprirea asigurătorie _____	460
5.4. Sechestrul judiciar _____	460
5.4.1. Noțiune și condiții de înființare _____	460
5.4.2. Procedura de înființare _____	462
<i>Secțiunea a 2-a. Etapele cercetării procesului și a dezbaterii în fond</i> <i>a procesului</i> _____	464
§1. Considerații generale _____	464
§2. Ședința de judecată _____	466
2.1. Pregătirea ședinței de judecată _____	466
2.2. Conducerea și poliția ședinței de judecată _____	467
2.3. Activitatea în timpul ședinței de judecată _____	469

2.4. Primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate _____	474
2.4.1. Actele de procedură pe care le poate îndeplini reclamantul la primul termen de judecată la care este legal citat _____	475
2.4.2. Actele de procedură pe care le poate îndeplini pârâtul la primul termen de judecată la care este legal citat _____	478
2.4.3. Îndatoririle instanței la primul termen de judecată la care părțile sunt legal citate _____	479
2.5. Încheierile de ședință _____	480
2.5.1. Notele grefierului de ședință. Înregistrarea ședinței de judecată _____	480
2.5.2. Întocmirea și conținutul încheierilor de ședință _____	481
2.5.3. Clasificarea încheierilor de ședință _____	483
2.5.4. Regimul juridic al încheierilor premergătoare _____	485
§3. Etapa cercetării procesului _____	485
3.1. Considerații generale _____	485
3.2. Excepțiile procesuale _____	490
3.2.1. Definiția, natura juridică și caracteristicile excepțiilor procesuale _____	490
3.2.2. Clasificarea excepțiilor procesuale _____	492
3.2.2.1. Excepții de procedură și excepții de fond _____	492
3.2.2.2. Excepții dilatorii și excepții peremptorii _____	493
3.2.2.3. Excepții absolute și excepții relative. Invocarea excepțiilor procesuale _____	495
3.2.3. Considerații referitoare la inadmisibilități _____	498
3.2.4. Procedura de soluționare a excepțiilor procesuale _____	499
3.3. Probele _____	503
3.3.1. Considerații generale privind probele în procesul civil _____	503
3.3.1.1. Sediul materiei. Noțiunea și importanța probelor în procesul civil _____	503
3.3.1.2. Subiectul, obiectul și sarcina probei _____	504
3.3.2. Reguli comune referitoare la admisibilitatea, administrarea și aprecierea probelor _____	510
3.3.2.1. Admisibilitatea probelor _____	510
3.3.2.2. Administrarea probelor _____	511
3.3.2.3. Aprecierea probelor _____	517
3.3.3. Convențiile asupra probelor _____	518
3.3.4. Asigurarea probelor _____	520
3.3.5. Proba prin înscrisuri _____	524
3.3.5.1. Definiția și clasificarea înscrisurilor _____	524
3.3.5.2. Înscrisurile autentice _____	526
A. Noțiune. Condiții _____	526
B. Forța probantă a înscrisului autentic _____	527
C. Nulitatea și conversiunea înscrisului autentic _____	529

3.3.5.3. Înscrisurile sub semnătură privată _____	529
A. <i>Noțiune</i> _____	529
B. <i>Formalitatea multiplului exemplar</i> _____	531
C. <i>Formalitatea „bun și aprobat”</i> _____	533
D. <i>Forța probantă a înscrisului sub semnătură privată</i> _____	535
E. <i>Data înscrisului sub semnătură privată</i> _____	536
3.3.5.4. Alte înscrisuri _____	540
3.3.5.5. Registrele profesioniștilor _____	541
3.3.5.6. Înscrisurile pe suport informatic _____	542
3.3.5.7. Înscrisurile în formă electronică _____	544
3.3.5.8. Administrarea probei prin înscrisuri _____	545
A. <i>Depunerea înscrisurilor</i> _____	545
B. <i>Procedura verificării înscrisurilor</i> _____	548
C. <i>Procedura falsului</i> _____	552
3.3.6. Proba cu martori (prin declarațiile martorilor) _____	556
3.3.6.1. Precizări introductive _____	556
3.3.6.2. Admisibilitatea probei cu martori (prin declarațiile martorilor) _____	557
A. <i>Admisibilitatea probării cu martori (prin declarații de martori) a faptelor juridice stricto sensu</i> _____	557
B. <i>Admisibilitatea probării cu martori (prin declarații de martori) a actelor juridice</i> _____	558
3.3.6.3. Administrarea probei cu martori _____	567
A. <i>Propunerea martorilor</i> _____	567
B. <i>Persoanele care pot fi ascultate ca martori</i> _____	568
C. <i>Prezentarea și ascultarea martorilor</i> _____	569
3.3.6.4. <i>Aprecierea declarațiilor martorilor</i> _____	573
3.3.7. Proba prin raportul de expertiză _____	574
3.3.7.1. Precizări introductive _____	574
3.3.7.2. Admisibilitatea expertizei _____	575
3.3.7.3. Administrarea expertizei _____	576
3.3.7.4. <i>Forța probantă a raportului de expertiză</i> _____	584
3.3.8. Mijloacele materiale de probă _____	585
3.3.8.1. Considerații introductive _____	585
3.3.8.2. Administrarea probei cu mijloace materiale de probă _____	588
3.3.8.3. Restituirea mijloacelor materiale de probă _____	588
3.3.9. Cercetarea la fața locului _____	589
3.3.10. Mărturisirea _____	591
3.3.10.1. Definirea, natura juridică și felurile mărturisirii _____	591
3.3.10.2. Caracterele și admisibilitatea mărturisirii _____	593
3.3.10.3. Administrarea mărturisirii. Interogatoriul _____	594
A. <i>Propunerea și încuviințarea sau ordonarea interogatoriului</i> _____	595

<i>B. Obiectul interogatoriului</i>	595
<i>C. Persoanele care pot răspunde la interogatoriu</i>	596
<i>D. Luarea interogatoriului</i>	597
<i>E. Efectele chemării la interogatoriu</i>	598
3.3.10.4. Problema indivizibilității mărturisirii judiciare	599
3.3.10.5. Irevocabilitatea mărturisirii. Forța probantă a mărturisirii	601
3.3.11. Prezumțiile	602
3.3.11.1. Noțiune. Clasificare	602
3.3.11.2. Prezumțiile legale	603
3.3.11.3. Prezumțiile judiciare (simple)	605
§4. Incidente procedurale care pot apărea în cursul judecării	606
4.1. Suspendarea judecării	606
4.1.1. Noțiunea și felurile suspendării	606
4.1.2. Suspendarea voluntară	607
4.1.3. Suspendarea de drept	611
4.1.4. Suspendarea facultativă	614
4.1.5. Procedura și efectele suspendării	620
4.1.6. Reluarea judecării procesului	623
4.2. Perimarea	628
4.2.1. Noțiune și natură juridică	628
4.2.2. Domeniul de aplicare și condițiile perimării	629
4.2.2.1. Învestirea instanței cu o cerere care a declanșat o judecată în primă instanță sau într-o cale de atac	629
4.2.2.2. Rămânerea pricinii în nelucrare timp de 6 luni	632
4.2.2.3. Lăsarea pricinii în nelucrare să se datoreze culpei părții	635
4.2.3. Procedura de constatare a perimării	636
4.2.4. Efectele perimării	640
4.2.5. Perimarea instanței	642
§5. Actele procesuale de dispoziție ale părților	642
5.1. Considerații generale	642
5.2. Desistarea	643
5.2.1. Renunțarea la judecată	643
5.2.2. Renunțarea la dreptul subiectiv pretins	649
5.3. Achiesarea	650
5.3.1. Achiesarea pârâtului la pretențiile reclamantului	650
5.3.2. Achiesarea la hotărârea pronunțată	653
5.4. Tranzacția judiciară	654
§6. Etapa dezbaterii în fond a procesului	659
<i>Secțiunea a 3-a. Etapa deliberării și pronunțării hotărârii judecătorești</i>	662
<i>Secțiunea a 4-a. Hotărârea judecătorească</i>	669
§1. Noțiunea și clasificarea hotărârilor judecătorești	669

§2. Conținutul hotărârii judecătorești _____	671
§3. Redactarea, semnarea și comunicarea hotărârii judecătorești _____	680
§4. Termenul de grație _____	684
§5. Cheltuielile de judecată _____	686
§6. Efectele hotărârii judecătorești _____	693
6.1. Enumerarea efectelor hotărârii judecătorești _____	693
6.2. Autoritatea de lucru judecat _____	694
6.2.1. Noțiune. Reglementare _____	694
6.2.2. Elementele și efectele lucrului judecat _____	695
6.2.3. Producerea efectelor autorității de lucru judecat _____	698
6.2.4. Invocarea autorității de lucru judecat. Delimitarea de alte efecte ale hotărârii judecătorești _____	700
6.3. Puterea executorie a hotărârii judecătorești. Executarea provizorie _____	702
§7. Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii judecătorești _____	705
7.1. Îndreptarea hotărârii judecătorești _____	705
7.2. Lămurirea hotărârii judecătorești și înlăturarea dispozițiilor contradictorii _____	707
7.3. Completarea hotărârii judecătorești _____	709
CAPITOLUL II. JUDECATA ÎN CĂILE DE ATAC _____	712
<i>Secțiunea 1. Considerații generale privind căile de atac _____</i>	<i>712</i>
§1. Importanța căilor de atac _____	712
§2. Clasificarea căilor de atac _____	713
2.1. Căi de atac ordinare și căi de atac extraordinare _____	713
2.2. Căi de atac de reformare și căi de atac de retractare _____	715
2.3. Căi de atac devolutive și căi de atac nedevolutive _____	715
2.4. Căi de atac suspensive de executare silită și căi de atac nesuspensive de executare silită _____	716
§3. Reguli generale pentru folosirea căilor de atac _____	716
3.1. Existența unei hotărâri judecătorești pe care legea o declară susceptibilă de a fi atacată. Obiectul căilor de atac _____	716
3.2. Manifestarea de voință a unei părți, în sensul de a exercita o cale de atac. Subiectele căilor de atac _____	720
3.3. Legalitatea căii de atac _____	721
3.4. Ordinea exercitării căilor de atac _____	726
3.5. Unicitatea căii de atac _____	728
<i>Secțiunea a 2-a. Apelul _____</i>	<i>730</i>
§1. Considerații generale. Sediul materiei _____	730
§2. Formele apelului _____	730
2.1. Apelul incident _____	731
2.2. Apelul provocat _____	734
§3. Obiectul apelului _____	735
§4. Subiectele apelului _____	739

§5. Sesizarea instanței de apel _____	744
5.1. Instanța competentă _____	744
5.2. Termenul de apel _____	744
5.3. Cererea de apel și efectele ei _____	749
5.3.1. Cuprinsul și timbrarea cererii de apel _____	749
5.3.2. Efectele cererii de apel _____	754
5.3.2.1. Considerații generale _____	754
5.3.2.2. Limitele efectului devolutiv al apelului _____	756
<i>A. Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a apelat (tantum devolutum quantum appellatum)</i> _____	756
<i>B. Limitele efectului devolutiv determinate de ceea ce s-a supus judecării la prima instanță (tantum devolutum quantum iudicatum)</i> _____	758
§6. Depunerea cererii de apel _____	765
§7. Verificarea și regularizarea cererii de apel. Pregătirea judecării apelului _____	766
7.1. Dispozițiile Codului de procedură civilă _____	766
7.2. Pregătirea dosarului de apel în procesele pornite începând cu data de 15 februarie 2013 și până la data de 31 decembrie 2018 inclusiv _____	768
§8. Judecarea apelului _____	769
8.1. Compunerea și constituirea instanței de apel _____	769
8.2. Principalele momente în desfășurarea judecării apelului _____	770
8.3. Probele în apel _____	771
8.4. Incidente care pot să apară în cursul judecării apelului _____	774
8.5. Soluțiile pe care le pronunță instanța de apel _____	775
8.5.1. Respingerea apelului, anularea sau constatarea perimării lui _____	775
8.5.2. Admiterea apelului și schimbarea în tot sau în parte a hotărârii apelate _____	775
8.5.3. Admiterea apelului și anularea hotărârii apelate _____	776
8.5.3.1. Ipoteza în care, în mod greșit, prima instanță a soluționat procesul fără a intra în judecata fondului ori judecata s-a făcut în lipsa părții care nu a fost legal citată _____	776
8.5.3.2. Ipoteza în care prima instanță a fost necompetentă, iar necompetența a fost invocată în condițiile legii _____	781
8.5.3.3. Ipoteza în care se constată un alt motiv de nulitate decât necompetența primei instanțe, iar prima instanță a judecat în fond _____	781
8.5.3.4. Regimul juridic al hotărârii instanței de apel în cazul admiterii apelului și al anulării hotărârii primei instanțe _____	782

8.5.4. Principiul <i>non reformatio in peius</i> (neînrautățirea situației în propria cale de atac)	782
8.5.5. Regimul juridic al hotărârii pronunțate de instanța de apel	784
<i>Secțiunea a 3-a. Recursul</i>	785
§1. Considerații generale	785
§2. Obiectul recursului	786
§3. Formele recursului	793
§4. Subiectele recursului	794
§5. Motivele de casare	795
5.1. Instanța nu a fost alcătuită potrivit dispozițiilor legale	797
5.2. Hotărârea a fost pronunțată de un alt judecător decât care a luat parte la dezbaterile pe fond a procesului sau de un alt complet de judecată decât cel stabilit aleatoriu pentru soluționarea cauzei ori a cărei compunere a fost schimbată, cu încălcarea legii	798
5.3. Hotărârea a fost dată cu încălcarea competenței de ordine publică a altei instanțe, invocată în condițiile legii	800
5.4. Instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești	803
5.5. Instanța, prin hotărârea dată, a încălcat regulile de procedură a căror nerespectare atrage sancțiunea nulității	804
5.6. Hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază sau cuprinde motive contradictorii ori numai motive străine de natura cauzei	805
5.7. A fost încălcată autoritatea de lucru judecat	807
5.8. Hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material	807
§6. Sesizarea instanței de recurs	808
6.1. Instanța competentă	808
6.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a recursului	809
6.2.1. Termenul de exercitare	809
6.2.2. Termenul de motivare	813
6.3. Cererea de recurs și efectele ei	813
6.3.1. Cuprinsul și timbrarea cererii de recurs	813
6.3.2. Efectele cererii de recurs	819
§7. Depunerea cererii de recurs	820
§8. Verificarea și regularizarea cererii de apel. Pregătirea judecății apelului	821
8.1. Dispozițiile Codului de procedură civilă	821
8.2. Pregătirea dosarului de recurs în procesele pornite începând cu data de 15 februarie 2013 și până la data de 31 decembrie 2018 inclusiv	823

§9. Judecarea recursului _____	826
9.1. Compunerea și constituirea instanței de recurs _____	826
9.2. Principalele momente în desfășurarea judecării recursului _____	826
9.3. Probele (înscrierile noi) în recurs _____	828
9.4. Incidente care pot să apară în cursul judecării recursului _____	830
9.5. Soluțiile pe care le pronunță instanța de recurs _____	831
9.5.1. Respingerea recursului, anularea sau constatarea perimării lui _____	831
9.5.2. Admiterea recursului și casarea hotărârii recurate _____	832
9.5.2.1. Casarea totală sau parțială _____	832
9.5.2.2. Casarea cu trimitere și casarea cu reținere _____	833
9.6. Hotărârea instanței de recurs _____	837
§10. Judecata în fond după casare _____	839
10.1. Procedura de judecată _____	839
10.2. Limitele rejudecării fondului. Obligatorietatea deciziei de casare pentru judecătorii fondului _____	840
10.3. Principiul <i>non reformatio in peius</i> (neîn răutățirea situației în propria cale de atac) _____	842
10.4. Regimul juridic al hotărârii pronunțate ca urmare a rejudecării fondului după casare _____	842
10.5. Admisibilitatea cererilor noi în cadrul rejudecării fondului după casare _____	843
<i>Secțiunea a 4-a. Contestația în anulare</i> _____	844
§1. Definiție. Sediul materiei. Felurile contestației în anulare _____	844
§2. Motivele de exercitare și condițiile de admisibilitate ale contestației în anulare _____	845
2.1. Contestația în anulare de drept comun (obișnuită) _____	845
2.1.1. Motivele contestației în anulare de drept comun (obișnuită) _____	845
2.1.2. Admisibilitatea contestației în anulare de drept comun (obișnuită) _____	847
2.2. Contestația în anulare specială _____	850
2.2.1. Admisibilitatea contestației în anulare speciale _____	850
2.2.2. Motivele contestației în anulare speciale _____	851
2.2.2.1. Hotărârea dată în recurs a fost pronunțată de o instanță necompetentă absolut sau cu încălcarea normelor referitoare la alcătuirea instanței și, deși se invocase excepția corespunzătoare, instanța de recurs a omis să se pronunțe asupra acesteia _____	852
2.2.2.2. Dezlegarea dată recursului este rezultatul unei erori materiale _____	855

2.2.2.3. Instanța de recurs, respingând recursul sau admițându-l în parte, a omis să cerceteze vreunul dintre motivele de casare invocate de recurent în termen _____	857
2.2.2.4. Instanța de recurs nu s-a pronunțat asupra unuia dintre recursurile declarate în cauză _____	860
2.3. Condiția generală de admisibilitate a contestației în anulare _____	860
§3. Subiectele contestației în anulare _____	861
§4. Sesizarea instanței _____	863
4.1. Instanța competentă _____	863
4.2. Termenul de exercitare și termenul de motivare a contestației în anulare _____	864
4.2.1. Termenul de exercitare a contestației în anulare _____	864
4.2.2. Termenul de motivare a contestației în anulare _____	865
4.3. Cererea de contestație în anulare _____	866
§5. Judecata contestației în anulare _____	867
5.1. Procedura de judecată _____	867
5.2. Soluțiile pe care le pronunță instanța _____	868
5.3. Regimul juridic al hotărârii pronunțate în contestația în anulare _____	869
<i>Secțiunea a 5-a. Revizuirea</i> _____	870
§1. Caracterizare. Sediul materiei _____	870
§2. Obiectul revizuirii _____	870
§3. Motivele de revizuire _____	874
3.1. Dacă instanța s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decât s-a cerut _____	874
3.2. Dacă obiectul pricinii nu se află în ființă _____	878
3.3. Dacă un judecător, martor sau expert, care a luat parte la judecată, a fost condamnat definitiv pentru o infracțiune privitoare la pricină sau dacă hotărârea s-a dat în temeiul unui înscriș declarat fals în cursul ori în urma judecății, când aceste împrejurări au influențat soluția pronunțată în cauză _____	879
3.4. Dacă un judecător a fost sancționat disciplinar definitiv pentru exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență, dacă aceste împrejurări au influențat soluția pronunțată în cauză _____	882
3.5. Dacă, după darea hotărârii, s-au descoperit înscrișuri doveditoare, reținute de partea potrivnică sau care nu au putut fi înfățișate dintr-o împrejurare mai presus de voința părților _____	883

3.6. Dacă s-a casat, s-a anulat ori s-a schimbat hotărârea unei instanțe pe care s-a întemeiat hotărârea a cărei revizuire se cere _____	886
3.7. Dacă statul ori alte persoane juridice de drept public, minorii și cei puși sub interdicție judecătorească ori cei puși sub curatelă nu au fost apărați deloc sau au fost apărați cu viclenie de cei însărcinați să îi apere _____	886
3.8. Dacă există hotărâri definitive potrivnice, date de instanțe de același grad sau de grade diferite, care încalcă autoritatea de lucru judecat a primei hotărâri _____	887
3.9. Dacă partea a fost împiedicată să se înfățișeze la judecată și să înștiințeze instanța despre aceasta, dintr-o împrejurare mai presus de voința sa _____	890
3.10. Dacă Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale datorată unei hotărâri judecătorești, iar consecințele grave ale acestei încălcări continuă să se producă _____	891
3.11. Dacă, după ce hotărârea a devenit definitivă, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională prevederea care a făcut obiectul acelei excepții _____	892
§4. Sesizarea instanței _____	893
4.1. Părțile _____	893
4.2. Instanța competentă _____	894
4.3. Cererea de revizuire _____	896
4.4. Termenul de exercitare și termenul de motivare a revizurii _____	897
4.4.1. Termenul de exercitare a revizurii _____	897
4.4.2. Termenul de motivare a revizurii _____	899
§5. Judecata revizurii _____	900
5.1. Procedura de judecată _____	900
5.2. Soluțiile pe care le pronunță instanța _____	902
5.3. Regimul juridic al hotărârii pronunțate în revizuire _____	905

CAPITOLUL III. MIJLOACE PROCEDURALE PRIVIND ASIGURAREA

UNEI PRACTICI JUDICIARE UNITARE _____	907
<i>Secțiunea 1. Considerații generale _____</i>	<i>907</i>
<i>Secțiunea 2-a. Recursul în interesul legii _____</i>	<i>907</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept _____</i>	<i>913</i>
§1. Noțiuni. Sediul materiei. Natură juridică _____	913
§2. Condiții de admisibilitate _____	914
§3. Procedura de judecată _____	917
3.1. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție _____	917

3.2. Alcătuirea completului de judecată _____	918
3.3. Raportul asupra sesizării _____	918
3.4. Ședința de judecată _____	919
3.5. Conținutul și efectele hotărârii prealabile _____	919

CAPITOLUL IV. CONTESTAȚIA PRIVIND TERGIVERSAREA

PROCESULUI _____	921
<i>Secțiunea 1. Considerații generale _____</i>	<i>921</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Subiectele contestației privind tergiversarea procesului _____</i>	<i>924</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Sesizarea instanței _____</i>	<i>924</i>
§1. Instanța competentă _____	924
§2. Cuprinsul și forma cererii _____	925
§3. Motivele contestației privind tergiversarea procesului _____	925
3.1. Când legea stabilește un termen de finalizare a unei proceduri, de pronunțare ori de motivare a unei hotărâri, însă acest termen s-a împlinit fără rezultat _____	925
3.2. Când instanța a stabilit un termen în care un participant la proces trebuia să îndeplinească un act de procedură, iar acest termen s-a împlinit, însă instanța nu a luat, față de cel care nu și-a îndeplinit obligația, măsurile prevăzute de lege _____	927
3.3. Când o persoană ori o autoritate care nu are calitatea de parte a fost obligată să comunice instanței, într-un anumit termen, un înscris sau date ori alte informații rezultate din evidențele ei și care erau necesare soluționării procesului, iar acest termen s-a împlinit, însă instanța nu a luat, față de cel care nu și-a îndeplinit obligația, măsurile prevăzute de lege _____	927
3.4. Când instanța și-a nesocotit obligația de a soluționa cauza într-un termen optim și previzibil prin neluarea măsurilor stabilite de lege sau prin neîndeplinirea din oficiu, atunci când legea o impune, a unui act de procedură necesar soluționării cauzei, deși timpul scurs de la ultimul său act de procedură ar fi fost suficient pentru luarea măsurii sau îndeplinirea actului _____	928
<i>Secțiunea a 4-a. Procedura de soluționare a contestației privind tergiversarea procesului _____</i>	<i>929</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Plângerea împotriva încheierii de respingere a contestației privind tergiversarea procesului _____</i>	<i>930</i>
<i>Secțiunea a 6-a. Sancționarea contestatorului de rea-credință _____</i>	<i>931</i>

CAPITOLUL V. PROCEDURA NECONTENCIOASĂ JUDICIARĂ	933
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	933
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura de soluționare a cererii</i>	933
§1. Sesizarea instanței	933
1.1. Instanța competentă	933
1.2. Cererea necontencioasă	934
§2. Procedura de judecată	935
<i>Secțiunea a 3-a. Aplicații ale procedurii necontencioase judiciare</i>	937
§1. Proceduri necontencioase judiciare prevăzute de Codul de procedură civilă	937
§2. Proceduri necontencioase judiciare reglementate de acte normative speciale	939
§3. Proceduri necontencioase date în competența altor organe	939
CAPITOLUL VI. PROCEDURI SPECIALE	941
<i>Secțiunea 1. Procedura divorțului</i>	941
§1. Considerații introductive	941
§2. Procedura judiciară a divorțului	941
2.1. Instanța competentă	941
2.2. Sesizarea instanței	944
2.2.1. Legitimarea procesuală	944
2.2.2. Cererea de divorț	947
2.2.3. Cererea reconvențională	947
2.3. Particularități privind faza judecătii	948
2.3.1. Depunerea cererii. Fixarea primului termen de judecată. Citarea	948
2.3.2. Obligativitatea prezenței personale a părților	949
2.3.3. Prezența obligatorie a reclamantului	949
2.3.4. Măsurile provizorii pe timpul judecării divorțului	950
2.3.5. Ședința de judecată	951
2.3.6. Regimul probelor	951
2.3.7. Judecarea unor cereri accesorii	952
2.3.8. Particularități privind actele procesuale de dispoziție în procesul de divorț	953
2.3.9. Hotărârea de divorț	954
§3. Divorțul prin acordul soților pe cale judiciară	958
§4. Divorțul prin acordul soților pe cale administrativă sau prin procedură notarială	960
4.1. Condiții	960
4.2. Procedura de soluționare	961
<i>Secțiunea a 2-a. Procedura punerii sub interdicție judecătorească</i>	962
§1. Noțiune. Sediul materiei	962
§2. Condițiile de fond ale punerii sub interdicție	962

§3. Procedura punerii sub interdicție	963
3.1. Legitimarea procesuală activă	963
3.2. Instanța competentă	963
3.3. Cererea de chemare în judecată	964
3.4. Măsurile prealabile judecătii. Internarea provizorie	964
3.5. Judecata	965
§4. Efectele punerii sub interdicție	966
§5. Ridicarea interdicției	967
<i>Secțiunea a 3-a. Procedura de declarare a morții</i>	967
§1. Considerații introductive. Sediul materiei	967
§2. Condițiile declarării judecătorești a morții	968
2.1. Cazul general	968
2.2. Cazuri speciale	969
§3. Sesizarea instanței	970
3.1. Instanța competentă	970
3.2. Legitimarea procesuală activă	971
3.3. Cererea de declarare a morții unei persoane	971
§4. Procedura de judecată	971
4.1. Măsurile prealabile judecătii	971
4.2. Judecata	972
§5. Hotărârea de declarare a morții	972
5.1. Cuprinsul hotărârii. Data morții. Rectificarea datei morții	972
5.2. Comunicarea hotărârii	974
5.3. Anularea hotărârii de declarare a morții	974
<i>Secțiunea a 4-a. Partajul judiciar</i>	977
§1. Considerații generale	977
§2. Părțile în partaj	979
§3. Instanța competentă	981
3.1. Competența materială	981
3.2. Competența teritorială	981
§4. Cererea de partaj	982
§5. Procedura partajului	987
5.1. Partajul prin bună învoială în cadrul procesului	987
5.2. Suspendarea pronunțării partajului	987
5.3. Procedura partajului judiciar	988
5.3.1. Admiterea în principiu	989
5.3.2. Partajul propriu-zis	990
5.3.2.1. Partajul în natură	991
5.3.2.2. Partajul prin atribuirea bunului uneia dintre părți	993
5.3.2.3. Partajul prin vânzarea bunului sau a bunurilor	994
§6. Hotărârea de partaj	996
<i>Secțiunea a 5-a. Ordonanța președințială</i>	999
§1. Considerații generale	999

§2. Condițiile (speciale) de admisibilitate	999
2.1. Precizări prealabile	999
2.2. Urgența	1000
2.3. Caracterul provizoriu (vremelnic)	1001
2.4. Neprejudicarea fondului	1003
§3. Sesizarea instanței	1006
3.1. Instanța competentă	1006
3.2. Cererea de ordonanță președințială	1007
§4. Judecata cererii de ordonanță președințială	1007
4.1. Procedura de judecată	1007
4.2. Regimul juridic al hotărârii pronunțate	1009
§5. Sfera de aplicare a ordonanței președințiale	1011
5.1. Precizări introductive	1011
5.2. În materie de minori și de familie	1012
5.3. În materia raporturilor de vecinătate și de proprietate	1014
5.4. În materia raporturilor locative	1015
5.5. În materia executării silite	1016
5.6. În alte cazuri, prevăzute de Codul civil	1017
5.7. În materia organizării și funcționării fundațiilor	1019
<i>Secțiunea a 6-a. Acțiunile (cererile) posesorii</i>	1020
§1. Considerații generale	1020
§2. Condiții de exercitare	1021
2.1. Considerații prealabile	1021
2.2. Acțiunea posesorie generală (acțiunea în complângere)	1022
2.3. Acțiunea posesorie specială (acțiunea în reintegrare)	1024
§3. Calitatea procesuală activă	1024
§4. Competența și procedura de judecată	1026
§5. Luarea măsurilor pentru conservarea bunului asupra căruia se exercită posesia	1027
<i>Secțiunea a 7-a. Procedura ofertei de plată și consemnării</i>	1028
§1. Sediul materiei. Justificare. Condiții de validitate	1028
§2. Procedura ofertei de plată prin executor judecătoresc	1030
§3. Procedura ofertei de plată în fața instanței	1032
§4. Efectele ofertei de plată	1033
<i>Secțiunea a 8-a. Procedura ordonanței de plată</i>	1034
§1. Considerații introductive	1034
§2. Condiții (speciale) de admisibilitate	1036
§3. Sesizarea instanței. Cererea privind ordonanța de plată	1040
§4. Particularități referitoare la judecata cererii privind ordonanța de plată	1043
4.1. Procedura de judecată	1043
4.2. Soluțiile pronunțate de instanță. Regimul juridic al hotărârii pronunțate	1046

§5. Cererea în anulare _____	1048
§6. Titlul executoriu. Contestația la executare _____	1050
<i>Secțiunea a 9-a. Procedura cu privire la cererile de valoare redusă _____</i>	1050
§1. Considerații introductive _____	1050
§2. Condiții (speciale) de admisibilitate _____	1052
§3. Sesizarea instanței. Cererea de valoare redusă _____	1054
§4. Particularități referitoare la procedura de judecată _____	1055
<i>Secțiunea a 10-a. Procedura evacuării din imobilele folosite sau ocupate fără drept _____</i>	1059
§1. Noțiune. Sediul materiei _____	1059
§2. Condiții de exercitare _____	1059
2.1. Condiții generale de exercitare _____	1060
2.2. Condiție specială de exercitare _____	1062
§3. Sesizarea instanței. Cererea de evacuare _____	1065
§4. Particularități referitoare la procedura de judecată _____	1065
§5. Suspendarea executării. Contestația la executare _____	1068
§6. Măsuri speciale privind folosința unui imobil _____	1069
<i>Secțiunea a 11-a. Înscrierea drepturilor dobândite în temeiul uzucapiunii _____</i>	1071
§1. Considerații introductive _____	1071
§2. Domeniul de aplicare _____	1072
§3. Sesizarea instanței _____	1073
3.1. Instanța competentă _____	1073
3.2. Cererea de uzucapiune _____	1074
§4. Procedura de judecată _____	1075
<i>Secțiunea a 12-a. Refacerea înscrisurilor și hotărârilor dispărute _____</i>	1077
§1. Domeniul de aplicare _____	1077
§2. Competența și procedura refacerii _____	1077
<i>Secțiunea a 13-a. Cauțiunea judiciară _____</i>	1079
§1. Considerații generale _____	1079
§2. Felurile cauțiunii judiciare _____	1080
§3. Constituirea cauțiunii judiciare _____	1080
§4. Efectele constituirii cauțiunii judiciare _____	1082
§5. Cuantumul cauțiunii judiciare _____	1083
§6. Procedura de stabilire a cauțiunii judiciare _____	1084
§7. Restituirea cauțiunii judiciare _____	1086

PARTEA A III-A. EXECUTAREA SILITĂ _____ 1089

CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII GENERALE _____ 1091

<i>Secțiunea 1. Definiția și caracteristicile executării silite _____</i>	1091
§1. Definiția executării silite _____	1091
§2. Caracteristicile executării silite _____	1093

<i>Secțiunea a 2-a. Natura juridică a executării silită</i>	1095
<i>Secțiunea a 3-a. Modalitățile executării silită</i>	1096
CAPITOLUL II. PARTICIPANȚII LA EXECUTAREA SILITĂ	1097
<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	1097
<i>Secțiunea a 2-a. Părțile în faza executării silită</i>	1098
§1. Condițiile pentru a fi parte în faza de executare silită	1098
1.1. Interesul	1099
1.2. Calitatea procesuală	1100
1.3. Capacitatea procesuală	1110
§2. Coparticiparea procesuală în faza de executare silită	1110
2.1. Considerații generale	1110
2.2. Intervenția altor creditori în cadrul urmăririi silită	1112
2.3. Concursul de executări silită	1119
§3. Drepturile și obligațiile părților în faza de executare silită	1121
3.1. Drepturile părților	1121
3.2. Principiul disponibilității în faza executării silită	1123
3.3. Obligațiile părților	1125
§4. Drepturile și obligațiile terților în legătură cu executarea silită	1133
§5. Executorul judecătoresc	1137
§6. Instanța de executare	1146
§7. Ministerul Public	1148
CAPITOLUL III. CREANȚA PUSĂ ÎN EXECUTARE	1149
<i>Secțiunea 1. Creanțele care pot fi puse în executare</i>	1149
<i>Secțiunea a 2-a. Caracterele creanței puse în executare</i>	1149
CAPITOLUL IV. TITLURILE EXECUTORII	1156
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de „titlu executoriu”</i>	1156
<i>Secțiunea a 2-a. Categoriile de titluri executorii</i>	1159
§1. Hotărârile judecătorești și cele emise de alte organe cu activitate jurisdicțională	1159
1.1. Hotărârile judecătorești	1159
1.2. Hotărârile arbitrale	1162
1.3. Hotărâri ale organelor cu atribuții jurisdicționale	1162
1.4. Hotărârile străine	1163
1.4.1. Hotărârile străine pronunțate într-un alt stat membru al Uniunii Europene	1163
1.4.2. Hotărârile străine pronunțate în state terțe	1174
1.4.3. Hotărârile arbitrale străine	1179
§2. Titlurile executorii care nu sunt emise de organe cu activitate jurisdicțională	1181
2.1. Înscrisurile autentice	1181
2.2. Titlurile de credit	1182
2.3. Actele de sancționare în materia contravențiilor	1182

2.4. Titlurile executorii privind creanțele fiscale _____	1183
2.5. Contractele de asistență juridică _____	1184
2.6. Titluri executorii prevăzute de Codul civil _____	1185
2.7. Alte titluri executorii _____	1186
2.8. Înscrisurile sub semnătură privată _____	1188

CAPITOLUL V. ÎNCUVIINȚAREA EXECUTĂRII SILITE ȘI ÎNȘTIINȚAREA PREALABILĂ A DEBITORULUI _____	1191
<i>Secțiunea 1. Încuviințarea executării silite _____</i>	<i>1191</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Înștiințarea prealabilă a debitorului _____</i>	<i>1201</i>

CAPITOLUL VI. INCIDENTE CARE ÎMPIEDICĂ, STING SAU AMÂNĂ EXECUTAREA SILITĂ _____	1205
<i>Secțiunea 1. Prescripția dreptului de a obține executarea silită _____</i>	<i>1205</i>
§1. Considerații generale. Sediul materiei _____	1205
§2. Termenul de prescripție _____	1208
§3. Începutul prescripției _____	1208
§4. Împlinirea termenului de prescripție _____	1210
§5. Suspendarea și întreruperea cursului prescripției _____	1211
5.1. Suspendarea cursului prescripției _____	1211
5.2. Întreruperea prescripției _____	1213
§6. Repunerea în termenul de prescripție _____	1215
<i>Secțiunea a 2-a. Suspendarea executării silite _____</i>	<i>1217</i>
§1. Considerații introductive _____	1217
§2. Suspendarea acordată de creditor _____	1218
§3. Suspendarea acordată de instanța de judecată în cazul exercitării căilor de atac contra hotărârilor judecătorești _____	1219
3.1. Suspendarea executării în cazul exercitării apelului _____	1219
3.2. Suspendarea executării în cazul exercitării recursului _____	1220
3.3. Suspendarea executării în cazul exercitării contestației în anulare și a revizuirii _____	1221
3.4. Suspendarea acordată de instanță în cazul exercitării contestației la executare (sau a altei cereri privind executarea silită) _____	1221
<i>Secțiunea a 3-a. Perimarea executării silite _____</i>	<i>1228</i>
§1. Noțiuni generale _____	1228
§2. Procedura perimării _____	1230
§3. Efectele perimării _____	1231
§4. Cazurile în care nu se aplică perimarea _____	1232
<i>Secțiunea a 4-a. Alte incidente de temporizare a executării silite _____</i>	<i>1233</i>
§1. Precizări introductive _____	1233
§2. Existența proprietății comune asupra bunului urmărit _____	1234
§3. Beneficiul de discuțiune și beneficiul de diviziune _____	1237
3.1. Beneficiul de discuțiune al dobânditorului unuia dintre imobilele ipotecate de debitor pentru aceeași datorie _____	1237

3.2. Beneficiul de discuțiune în cazul urmării imobilului unui minor sau al unui interzis _____	1237
3.3. Beneficiul de discuțiune și de diviziune ale fideiusorului _____	1238
CAPITOLUL VII. OBIECTUL EXECUTĂRII SILITE _____	1239
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de obiect al executării silite _____</i>	1239
<i>Secțiunea a 2-a. Întinderea urmării silite _____</i>	1239
<i>Secțiunea a 3-a. Convențiile privind obiectul urmării silite încheiate între creditor și debitor _____</i>	1241
<i>Secțiunea a 4-a. Ordinea de urmărire a bunurilor debitorului _____</i>	1242
<i>Secțiunea a 5-a. Delimitarea bunurilor neurmăribile din patrimoniul debitorului _____</i>	1243
§1. Bunuri exceptate de la urmărirea silită ca inalienabile _____	1245
§2. Bunurile neurmăribile datorită scopului pentru care sunt folosite _____	1246
2.1. Bunurile strict necesare traiului debitorului și al familiei sale, precum și bunurile cu caracter strict personal _____	1247
2.2. Bunurile destinate exercitării ocupației sau profesiei debitorului _____	1248
2.3. Utilajele, schițele, machetele, manuscrisele și orice alte bunuri care servesc direct la realizarea unei opere ce dă naștere unui drept de autor _____	1249
2.4. Veniturile debitorului _____	1250
2.5. Veniturile bugetului general consolidat _____	1252
CAPITOLUL VIII. CONTESTAȚIA LA EXECUTARE _____	1253
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Sediul materiei. Natură juridică _____</i>	1253
<i>Secțiunea a 2-a. Obiectul contestației la executare _____</i>	1255
§1. Contestația la executare propriu-zisă _____	1255
§2. Contestația la titlu _____	1259
§3. Contestația împotriva refuzului executorului judecătoresc _____	1262
§4. Posibilitatea formulării apărărilor de fond în cadrul contestației la executare _____	1262
<i>Secțiunea a 3-a. Subiectele contestației la executare _____</i>	1272
<i>Secțiunea a 4-a. Competența de soluționare a contestației la executare _____</i>	1274
<i>Secțiunea a 5-a. Termenul de exercitare a contestației la executare _____</i>	1276
<i>Secțiunea a 6-a. Procedura de judecată a contestației la executare _____</i>	1282
CAPITOLUL IX. ÎNTOARCEREA EXECUTĂRII SILITE _____	1290
CAPITOLUL X. URMĂRIREA SILITĂ MOBILIARĂ _____	1294
<i>Secțiunea 1. Precizări prealabile _____</i>	1294
<i>Secțiunea a 2-a. Identificarea și sechestrarea bunurilor mobile _____</i>	1296

<i>Secțiunea a 3-a. Valorificarea bunurilor mobile urmărite silit</i>	1308
§1. Considerații preliminare	1308
§2. Vânzarea la licitație publică	1310
CAPITOLUL XI. POPRIREA	1321
<i>Secțiunea 1. Precizări introductive</i>	1321
<i>Secțiunea a 2-a. Subiectele popririi</i>	1321
<i>Secțiunea a 3-a. Obiectul popririi</i>	1325
<i>Secțiunea a 4-a. Procedura popririi</i>	1329
§1. Înființarea popririi	1329
§2. Executarea popririi	1338
§3. Validarea popririi	1340
§4. Contestația la poprire	1346
§5. Desființarea popririi	1347
CAPITOLUL XII. URMĂRIREA FRUCTELOR ȘI A VENITURILOR IMOBILELOR	1349
<i>Secțiunea 1. Urmărirea silită a fructelor neculese și a recoltelor prinse de rădăcini</i>	1349
<i>Secțiunea a 2-a. Urmărirea veniturilor generale ale imobilelor</i>	1357
CAPITOLUL XIII. URMĂRIREA SILITĂ IMOBILIARĂ	1368
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Sediul materiei</i>	1368
<i>Secțiunea a 2-a. Obiectul urmăririi silite imobiliare</i>	1368
<i>Secțiunea a 3-a. Începerea urmăririi silite imobiliare</i>	1372
<i>Secțiunea a 4-a. Înștiințarea debitorului</i>	1373
<i>Secțiunea a 5-a. Publicitatea urmăririi silite imobiliare</i>	1377
<i>Secțiunea a 6-a. Efectele urmăririi silite imobiliare</i>	1379
<i>Secțiunea a 7-a. Vânzarea la licitație publică</i>	1382
§1. Precizări prealabile	1382
§2. Formalitățile premergătoare vânzării la licitație	1383
2.1. Procesul-verbal de situație	1383
2.2. Declanșarea procedurii de vânzare și stabilirea prețului de vânzare	1385
2.3. Fixarea termenului de vânzare	1389
2.4. Publicitatea vânzării. Comunicarea publicațiilor de vânzare	1390
§3. Vânzarea la licitație	1397
<i>Secțiunea a 8-a. Actul de adjudecare</i>	1410
§1. Noțiune. Natură juridică	1410
§2. Cuprinsul actului de adjudecare	1410
§3. Efectele adjudecării	1411

CAPITOLUL XIV. ELIBERAREA ȘI DISTRIBUIREA SUMELOR

REALIZATE DIN URMĂRIREA SILITĂ	1419
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive</i>	1419
<i>Secțiunea a 2-a. Eliberarea sumelor obținute din urmărirea silită</i>	1420
<i>Secțiunea a 3-a. Distribuirea sumelor realizate din urmărirea silită</i>	1421
§1. Ordinea de preferință în cazul pluralității de creditori	1421
§2. Depunerea titlurilor de creanță. Proiectul de distribuire	1426
§3. Plata sumei rezultate din urmărirea silită	1432
<i>Secțiunea a 4-a. Predarea titlurilor de creanță. Închiderea procedurii</i>	1436

CAPITOLUL XV. EXECUTAREA SILITĂ DIRECTĂ **1438**

<i>Secțiunea 1. Considerații generale</i>	1438
<i>Secțiunea a 2-a. Predarea silită a bunurilor mobile</i>	1443
<i>Secțiunea a 3-a. Predarea silită a bunurilor imobile</i>	1445
§1. Considerații prealabile	1445
§2. Începerea executării silite. Înștiințarea debitorului	1447
§3. Predarea către creditor a bunului supus executării	1448
<i>Secțiunea a 4-a. Executarea silită a altor obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face</i>	1452
§1. Considerații prealabile	1452
§2. Obligațiile de a face sau de a nu face care nu implică faptul personal al debitorului	1453
§3. Obligațiile de a face sau de a nu face care implică faptul personal al debitorului	1455
<i>Secțiunea a 5-a. Executarea hotărârilor judecătorești și a altor titluri executorii referitoare la minori</i>	1461